

[Svend Haugaard.]

er ejendomsretten eller selvejet, der forvandler sand til guld, og det er — hvad enten det er god tone eller ej i EF — for os utvivlsomt den bedste form. Rationelt set er det også overordentlig værdifuldt. Man får en bedre grundforbedring, man får en bedre bygningsrationalisering og mere interesse herfor i det hele taget, når vi har selvejet. Vi er derfor tilfredse med, at ministeren fremhæver ønsket om at bevare støtten til selvejet. Vi er 100 pct. enige heri, og vi beder om, at man står absolut fast i denne sag. Hvis jeg skulle være en lille smule kritisk over for fremsættelsestalen, så ville jeg sige, at det måske i lidt for høj grad er antydnet, at man på et eller andet tidspunkt kunne blive nødt til at bøje sig for et EF-krav på det punkt. Det er måske sagt lidt for forsigtigt på forhånd. Jeg mener, at her må vi stå absolut stærkt og afvisende. Vores form tror jeg er den rigtige. Jeg tror, det vil være godt, erhvervsmæssigt, produktionsmæssigt godt, om EF ville følge vore regler fremfor det modsatte, men i hvert tilfælde må vi fastholde, at vor form skal bevares.

Men selvejet er unægtelig i vanskeligheder, og det er på grund af de meget store kapitalkrav. Det er svært for den egentlige landmand at få tilstrækkelig kapital lagt fra ved egen opsparring, og der er jo andre købere på markedet, som er parat til at byde, som har mere kapital til rådighed, og som har den appel, at jord er en god pengeanbringelse. Derfor er der fortsat behov for etableringslån. Jeg er enig i, at det haster at få det igennem. Der kunne også godt være behov for en statskaution for lån; på den måde kunne jo de produktive erhverv på dette ene område blive ligestillet med de studerende, og det var vel ingen skade til.

Der er også fortsat brug for lån til bygningsrationalisering eller en rentesikringsordning. Jeg er enig i, at også det haster, og der er afgjort også fortsat brug for långivning til suppleringsjord op til de 35 ha.

Jeg vil gerne her lige indskyde, at vi jo godt kunne have behov for at drøfte spørgsmålet om geometrisk areal eller middeljord én gang til; der er ingen tvivl om for mig, at middeljorden ville være det mest retfærdige i denne forbindelse.

Den gældende lov har en utilsigtet virk-

ning på grund af kravet om, at der skal optages størst mulig lån fra andre kreditinstitutioner. Det virker uheldigt, bl. a. på grund af kreditinstitutionernes lidt for store gavmildhed med hensyn til en høj vurdering; det har vist sig for mange at være en meget dyr vej at følge, og mange har afstået fra ellers hensigtsmæssig strukturtilpasning, fordi de fandt vejen for dyr og for vanskelig. Det er også her gået på den måde, at de kapitalstærke så har fået lettere adgang til jorden, fordi de andre ikke kunne være med. Vi er helt enige i den foreslåede ændring som noget meget væsentligt i loven.

Den stærke fremhævelse af selvejet, som jeg kom med før, betyder ikke, at vi ikke kan se, at der kan være behov for andre muligheder, eventuelt som en overgang til selveje. Vi har fra radikal side ofte gjort os til talsmænd for, at vi skulle have mulighed for en statsforpagtning, som vi finder væsentlig bedre end den private forpagtning, og med en forkøbsret for forpagteren. Det kan for mange blive en start med begrænset kapital, som efterhånden kan ændres til et selveje, og på dette punkt er der, så vidt jeg kan se, ikke noget i vejen for, at vi kan følge EF-ønskerne op.

Vi har endvidere gjort os til talsmænd for, at man skulle give en mulighed for statsopkøb af landbrugsarealer, som var til salg, uden at der for tiden var beliggenhedsmæssigt gode købere. Ofte er det på grund af høj alder hos ejeren af naboejendommen, at der ikke er en køber, og dér kan det være rimeligt, at man fra samfundets side overtager det pågældende areal og forpagter det ud, indtil der er generationsskifte i naboejendommen, som ligger godt for, og så kan jorden overtages af den nye ejer her.

Endelig har vi også gjort os til talsmænd for, at samfundet i højere grad skulle have mulighed for at overtage noget, man kan kalde landbrugsmæssigt ukurante arealer. Det er forståeligt, at en række af disse arealer, som ikke egentlig kan anvendes landbrugsmæssigt, vil ejerne gerne sælge. Der kan bydes en ret høj pris herfor, og det er forståeligt, at det, der ikke kan anvendes landbrugsmæssigt, vil man gerne have en betaling for og penge for til brug for bedriften i øvrigt. Interessen for dette er lidt for stor hos en række private købere, og jeg er